

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til Folketingets Ombudsmand.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af myndighedsloven og bistandsloven. (Overførelse af forældremyndighed).

Af Glønborg (KRF) m.fl.
(Fremsat 22/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Justitsministeren (Engell):**

Kristeligt Folkepartis lovforslag går navnlig ud på at ændre myndighedslovens bestemmelser om forældremyndighed, og jeg vil i mit indlæg kommentere de væsentligste punkter i lovforslaget, men jeg kan godt fra starten sige, at regeringen ikke kan gå ind for forslaget, selv om vi har stor sympati for mange af de intentioner og de holdninger, som forslaget er udtryk for.

I § 1, nr. 1 og 2, i Kristeligt Folkepartis lovforslag foreslår man i hovedtræk, at statsamtet skal afholde et fælles møde med ansøgerne, når indehaveren af forældremyndigheden over barnet er afgået ved døden. I disse tilfælde og i tilfælde, hvor der skal træffes midlertidige afgørelser om forældremyndighed, skal statsamtet endvidere indhente en udtalelse fra forældremyndighedsindehaverens stedfortræder og barnets nære kontaktpersoner.

Regeringen kan naturligvis tilslutte sig det hovedformål, som ligger bag disse regler, nemlig at statsamtet skal have et godt grundlag for at vurdere, hvem der skal have forældremyndigheden over barnet.

Det er imidlertid allerede efter den gældende retstilstand statsamtets opgave at finde den person, der er bedst egnet til at påtage sig forældremyndigheden over et barn, som efter et dødsfald står alene, eller hvis forældre er midlertidigt forhindret i at træffe bestemmelse om barnets personlige forhold. Statsamtet har i den forbindelse pligt til i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper

at oplyse sagen så godt som muligt. I praksis inddrager statsamtet således allerede i dag de personer, som har et tæt kendskab til barnets hidtidige opvækst og den afdøde forældremyndighedsindehavers ønsker for barnets opvækst i fremtiden.

Hvis indehaveren af forældremyndigheden på en eller anden måde har tilkendegivet, at nogle bestemte personer skal inddrages ved vurdering af, hvem der skal have forældremyndigheden, vil statsamtet også i almindelighed inddrage de pågældende, inden der træffes afgørelse om forældremyndigheden. Derfor er der efter regeringens opfattelse ikke behov for at indføre de regler, der foreslås, idet det i praksis allerede i dag sikres, at den relevante personkreds bliver inddraget, før statsamtet træffer afgørelse om forældremyndigheden.

Vi finder også, at de regler, der foreslås, er betænkelige, fordi de i virkeligheden fastlåser retstilstanden og dermed ikke giver statsamtet mulighed for at lade den enkelte sagsbehandling afhænge af barnets forhold. Det behov, der i visse sager er for en hurtig og smidig sagsbehandling, bliver tilsidesat.

Det er i øvrigt heller ikke hensigtsmæssigt at afholde fællesmøder med de personer, der ansøger om forældremyndighed over barnet, i det omfang, som forslaget lægger op til. I de tilfælde, hvor der – og det kan man let forestille sig – kan være et modsætningsforhold mellem flere ansøgere, vil fælles møder være helt uegnede til at belyse sagen.

Ifølge § 1, nr. 3, går forslaget ud på, at en midlertidig indehaver af forældremyndigheden i de tilfælde, hvor ingen er egnet til at overtage forældremyndigheden, skal vælges blandt en gruppe af egnede frivillige, der skal godkendes af Justitsministeriet. En person kan højst have midlertidig forældremyndighed over tre børn, og hver 6. måned skal statsamtet vurdere, om den pågældende fortsat skal have forældremyndigheden over barnet.

Det problem, som forslaget søger at løse, gjorde Kristeligt Folkeparti mig rent faktisk opmærksom på allerede i foråret, og på foranledning af det spørgsmål, fru Inger Stilling Pedersen stillede dengang, bad jeg Civilrettsdirektoratet om at undersøge, hvordan man i samarbejde med kommunerne kan finde egnede frivillige, der vil påtage sig forældremyndigheden over børn, hvis forældre er døde.

[Justitsministeren]

Civilretsdirektoratet har nu foretaget en høring af samtlige statsamter om eventuelle problemer i forbindelse med disse sager og herunder, i hvilket omfang forældremyndigheden tillægges advokater. Det fremgår af de hørings svar, som vi har modtaget, at der kun i ringe omfang er problemer med at finde en egnet person, der er villig til at påtage sig forældremyndigheden, og at man kun i få tilfælde har måttet gøre brug af advokat.

I de få sager, hvor problemerne opstår, er årsagen oftest, at barnet er i pleje hos en person, som modtager plejevederlag, og når personen påtager sig forældremyndigheden, bortfalder plejevederlaget, hvilket kan medføre, at plejeforældrene vil være tilbageholdende med at ansøge om forældremyndigheden over barnet.

Civilretsdirektoratet vil anmode Socialministeriet om at henlede kommunernes opmærksomhed på deres pligt til at udpege en egnet indehaver af forældremyndigheden, og direktoratet har også henstillet til statsamterne, at de om muligt lægger pres på den pågældende kommunale socialforvaltning for at få sagerne fremmet.

På den baggrund er der ikke behov for at gennemføre den regel, der foreslås, idet problemet med at finde en person, der er egnet og villig til at påtage sig forældremyndigheden, i praksis er meget lille. Hertil kommer, at forslaget efter min opfattelse ikke er egnet til at løse problemet, eftersom årsagen til, at plejeforældrene ikke vil påtage sig hvervet som indehaver af forældremyndigheden, navnlig er, at de derved efter reglerne i bistandsloven vil miste deres plejetillæg.

Socialministeriet har et lovforslag under forberedelse, hvorefter der skal være mulighed for at give økonomisk støtte til plejeforældrene også i de tilfælde, hvor de får forældremyndigheden over deres plejebarn, og jeg har forstået, at socialministeren agter at fremsætte lovforslaget i december måned i år.

Regeringen finder, at det kommende lovforslag fra socialministeren vil være egnet til at løse problemet, og at spørgsmålet om den nærmere regulering af den midlertidige forældremyndighed også af den grund ikke bør gennemføres.

Ifølge § 1, nr. 4, går forslaget ud på, at indehaveren af forældremyndigheden skal have

ansvaret for, at barnets behov for samvær med sine nære kontaktpersoner opfyldes. Efter myndighedsloven skal indehaveren af forældremyndigheden drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesser og behov. Den bestemmelse indebærer bl.a., at indehaveren af forældremyndigheden skal sørge for, at barnet får kontakt til andre mennesker, herunder barnets familie, og at barnet opretholder kontakten til disse mennesker. Hvis lovforslaget på det punkt alene er udtryk for en programmerklæring, er det nok min opfattelse, at det så er overflødig, men hvis det rækker videre, sådan at statsamtet efter myndighedsloven skal kunne fastsætte omfanget og udøvelsen af samværsretten for barnets nære kontaktpersoner, når indehaveren af forældremyndigheden modsætter sig, at barnet får samkvem med disse personer, vil jeg godt henvise til den arbejdsgruppe, som i 1983 afgav betænkning om forældremyndighed og samværsret, og som behandlede dette spørgsmål.

Arbejdsgruppen fandt på den ene side, at det i en række tilfælde kan være værdifuldt for et barn at opretholde en kontakt til voksne personer, som det har haft nær kontakt til. Men gruppen pegede på den anden side også på, at der kan være risiko for, at en sådan kontakt vil miste sin værdi for barnet, hvis den giver anledning til konflikter. Man konkluderede derfor, at kontakt i sådanne tilfælde bør ske i forståelse med indehaveren af forældremyndigheden. Børnekommissionen, som afgav betænkning i 1981, kom i øvrigt til den samme konklusion.

Vi kan tilslutte os de synspunkter, som arbejdsgruppen og Børnekommissionen har givet udtryk for. Jeg vil i den forbindelse pege på, at samværsager undertiden kan være ret belastende for barnet, f.eks. i de tilfælde, hvor barnet skal udleveres ved hjælp af fogden. Jeg ville derfor finde det overordentlig uheldigt, hvis der gennem en lovændring åbnes mulighed for, at der kan opstå flere sager af den karakter.

Derfor må jeg sammenfattende sige, at selv om vi som sagt har sympati for mange af de holdninger, som lovforslaget er udtryk for, kan regeringen ikke støtte det.

Frank Jensen (S):

[Frank Jønsen]

Det er kompliceret stof, Kristeligt Folkeparti har taget op i dette lille lovforslag, som ser ret uskyldigt ud, men som på både det følelsesmæssige og det juridiske område er kompliceret stof, på trods af at lovforslaget kun omfatter en lille flig af det problemkompleks, der er omkring myndighedsloven.

Kristeligt Folkepartis forslag omhandler proceduren for placering af forældremyndighed i de tragiske situationer, hvor barnets forældre af en eller anden grund ikke kan udøve den normale forældrefunktion, primært i forbindelse med dødsfald.

Vi kan støtte hensigten med forslaget, som er at sikre, at barnet ikke i den situation afskæres fra at have kontakt til de personer, som har haft betydning for barnets udvikling og stadig væk bør have det. Det kan være kontaktpersoner som bedsteforældre og familie, venner og naboer. Alt sammen gode og rigtige hensigter.

Til de konkrete dele i Kristeligt Folkepartis lovforslag skal jeg på Socialdemokratiets vegne sige følgende:

Ifølge forslaget skal statsamtet i en fælles samtale rådføre sig med de personer, der har fremsat anmodning om forældremyndighed. Formålet hermed er at sikre, at statsamtet har det bedste grundlag for at træffe den endelige afgørelse, nemlig om, hvem der skal have forældremyndigheden. Det lyder rigtigt, men et fælles møde er nok ikke det bedste forum for drøftelse af den slags sager. Folk, der har været involverede i sådanne sager, vil nok sige, at et fælles møde med de personer, som lægger ansøgning ind på forældremyndigheden, ikke er det bedste forum.

Vi forstod på justitsministeren, at statsamtens praksis allerede i dag er at søge det bedste grundlag og dermed også tage kontakt til de personer, som kan have og har haft betydning for barnets opvækst. Det er rigtigt at inddrage disse personer, og vi vil under udvalgsarbejdet se på, hvilken procedure statsamtterne anvender i dag.

Det er et rigtigt sigte, men nok ikke det bedste middel, Kristeligt Folkeparti her foreslår til at sikre barnets tarv.

Det må ikke være sådan, som justitsministeren sagde her: at det eneste hensyn, vi som lovgivere skal tage, er at sikre den mest smidige sagsbehandling. Det må være barnets tarv, som må gå forud for den smidige sagsbehandling.

Den anden del i Kristeligt Folkepartis lovforslag omhandler spørgsmålet om placering af midlertidig forældremyndighed, hvor ingen er egnet til at overtage forældremyndigheden. I disse tilfælde anvender man i dag primært advokater. Her foreslår Kristeligt Folkeparti, at en person højst kan have midlertidig forældremyndighed over tre børn. Hver 6. måned skal statsamtet vurdere, om den pågældende fortsat skal have forældremyndigheden over barnet.

Hvis det er rigtigt, som det nævnes i bemærkningerne til Kristeligt Folkepartis forslag, at der er eksempler på, at en advokat har haft forældremyndigheden over op til tolv børn, så er vi enige i, at det ikke virker hensigtsmæssigt.

Vi mener bare ikke, at Kristeligt Folkepartis forslag løser det reelle problem, som er forbundet med, at plejefamilier i dag afskæres fra at få et plejetillæg, hvis de samtidig også får overført forældremyndigheden.

Vi vil ikke foregribe begivenhedernes gang i forhold til Graversenudvalget, men vi har forstået, at socialministeren fremsætter et lovforslag til december, som vil løse det grundlæggende problem, nemlig det, at man fjerner plejetillægget, hvis man overfører forældremyndigheden.

Vi vil se nærmere på det under udvalgsarbejdet, og vi vil også bede justitsministeren om at tilsende udvalget den undersøgelse, som Civilretsdirektoratet har lavet på området og som nærmere beskriver problemets omfang.

Den tredje del i lovforslaget omhandler, at indehaveren af forældremyndigheden skal have ansvaret for, at barnets behov for samvær med sine nære kontaktpersoner opfyldes. Det er en rigtig hensigt. Men jeg må nok erklære mig enig med justitsministeren i, at her virker det nærmest som en programmerklæring, og der er vel ikke meget reelt indhold i det, hvis det er sådan, at vi også overfører de problemer, som vi allerede kender i dag i forbindelse med samværsfædre, som bliver nødt til at møde op med kongens foged for at få udleveret barnet.

Hele det problemkompleks mener vi i Socialdemokratiet bør ses i en større sammenhæng, og vi havde gerne set, at dette problem indgik i en større revision af myndighedsloven. Vi mener, at der er et reelt problem i forbindelse med samværsretten, hvor fædre – og det er jo pri-

[Frank Jensen]

mært fædre, som har samværsret – ofte er nødt til at møde op med kongens foged for at få opfyldt deres samværsret, og hvor der direkte er chikane fra den, der har forældremyndigheden.

Vi kan fra Socialdemokratiets side tilslutte os sigtet med lovforslaget fra Kristeligt Folkeparti. Vi er ikke sikre på, at Kristeligt Folkeparti har fundet den endelige form for løsning på problemerne, men vi vil indgå i et positivt og konstruktivt udvalgsarbejde, og vi ser gerne, at sagen tages op i et lidt bredere perspektiv.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg synes, vi allerede på dette tidlige tidspunkt i debatten lige skal have slået nogle ting fast. Derfor vil jeg gerne stille hr. Frank Jensen et par spørgsmål, fordi hr. Frank Jensen taler om barnets tarv. Hvad er definitionen af barnets tarv? Er det egentlig ikke her, hele humlen ligger i problemstillingen, når vi taler om disse sager?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg er enig med hr. Tom Behnke i, at definitionen af barnets tarv er et vanskeligt anliggende, som vi her har valgt at lade juristerne i statsamterne definere ud fra de sager, de har.

Vi diskuterer for tiden i Socialdemokratiet, om vi ikke burde lære noget af vore skandinaviske broderfolk, som er gået langt videre end vi i forhold til at lade domstolene afgøre spørgsmål om samvær kædet sammen med placeringen af forældremyndigheden, frem for at lade juristerne i statsamterne gøre det. Vi kan i hvert fald se, at konsekvensen af det, som både svenskere og nordmænd har gjort, er, at de har fået nedbragt antallet af sager kraftigt i forhold til de sager, vi har i Danmark.

Jeg er meget enig i, at hele dette spørgsmål om myndighedsloven bør vi tage op i en bredere sammenhæng, når vi har fået justitsministerens redegørelse til Retsudvalget om, hvordan sagerne forløber hos statsamterne og i Civilretsdirektoratet. Men barnets tarv er en svær størrelse at definere, i hvert fald i bred forstand; det er nok nemmere, når det er det konkrete tilfælde.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var ikke tilfældigt, at vi i 1984 i forbindelse med ændringen af myndighedsloven ændrede begrebet »barnets tarv« og i stedet begyndte at skrive, »hvad der er bedst for barnet«. Det var netop, fordi vi også i de forskellige udvalg og kommissioner, der har siddet, har bakset lidt med det begreb, »barnets tarv«; så det hedder det ikke mere. I lovsproget hedder det, »hvad der er bedst for barnet«.

Det er klart, at vi stadig væk er inde i en vurdering, men det bliver så en konkret vurdering af, hvad der er bedst for det barn, som vi nu skal hjælpe på en eller anden måde. Men altså det med barnets tarv, det er vi færdige med.

John Vinther (KF):

Det er sjældent, at jeg har lejlighed til at erklære mig enig med hr. Frank Jensen, men det kan jeg i det store og hele gøre i dette spørgsmål. Jeg må sige, at vi i den konservative gruppe sådan set har stor sympati for forslagsstillerens intentioner med lovforslaget, men jeg kan også godt allerede nu afsløre, at den konservative gruppe ikke kan støtte lovforslaget.

For så vidt angår Kristeligt Folkepartis forslag om, at statsamtet skal afholde et fælles møde med de ansøgere, der måtte være til forældremyndigheden, og at statsamtet skal indhente en udtalelse fra disses stedfortrædere og barnets nære kontaktpersoner, har justitsministeren i sit indlæg gjort rede for gældende praksis på området. Vi har også i den konservative folketingsgruppe den opfattelse, at lovforslaget tilsigter at afhjælpe nogle mangler, der reelt ikke er der.

Vi deler også justitsministerens betænkelse ved lovforslaget; vi er ikke sikre på, at det, der er selve intentionen i lovforslaget, nemlig at finde den for barnet bedste løsning, sikres bedst ved en gennemførelse af dette lovforslag. Det vil gøre systemet og procedureerne meget stive, og det vil i vidt omfang udelukke muligheden for at indrette sagsbehandlingen fleksibelt.

Vi ville også i den konservative gruppe være meget bekymrede, hvis de midlertidige indehavere af forældremyndigheden kunne have op til 12 børn ad gangen. Jeg har dog i ministerens indlæg bemærket, at det kun er i meget få sa-

[John Vinther]

ger, der har været problemer med at finde en egnet til at påtage sig hvervet som midlertidig forældremyndighedsindehaver. Også her er vi af den opfattelse, at lovens intentioner er gode nok, men at den mangel, der anføres, ikke eksisterer.

Vi ser i den konservative gruppe heller ingen grund til at lovfæste et princip om, at indehaveren af forældremyndigheden skal sørge for, at barnet får kontakt til andre mennesker. Der er vel ingen grund til at fastlåse praksis i en lovtekst, når det i øvrigt fungerer rimeligt i praksis; det kan kun fikseres, og det kan kun være med til at gøre systemet stift og ufleksibelt.

Som sagt har vi stor sympati for intentionerne, men vi anser lovforslaget for at være bureaukratisk og i det hele ganske unødvendigt, og vi kan således ikke støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Inden det bliver alt for meget praksis med få ord at gøre dette til noget unødvendigt, må jeg lige fastholde den konservative ordførers ord, som jo blot er en uddybning og en forstærkning af det, som justitsministeren sagde.

Justitsministeren havde undersøgt, om der var problemer her, og så var justitsministeren tilfreds; de var ikke særlig store.

Så kommer hr. John Vinther op og siger, at det kun drejer sig om nogle få. Ja, det er kun nogle få. Et øjeblik efter er det blevet til, at det er et problem, der ikke eksisterer. Nej, en halv snes børn, som nærmest er lagt i dynges hos en advokat, som skal sørge for, at der er nogle mennesker, som gerne vil have pengene, men ikke vil have ansvaret for barnet, når det kommer til stykket, kan blive ved med at køre videre på den måde.

Det er altså et ikkeeksisterende problem – for det er kun en halv snes børn. Er det konservativ tankegang?

Må vi ikke konstatere, at der er et problem, og hvorfor i alverden skulle vi så ikke lave de par ændringer i en paragraf, som gør, at vi også kan sikre den halv snes børn rimelige vilkår? Ellers kalder jeg det sjusket arbejde.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Den konservative ordfører var ligesom justitsministeren inde på, at der ikke var grund til at lovfæste gældende praksis, når nu det fungerede.

Men det har vi jo ofte gjort før. F.eks. behandlede vi i forgårs et lovforslag om samfundstjeneste, der har kørt som forsøgsordning igennem 9 år, men som nu skal lovfæstes.

Jeg ved godt, at i langt de fleste af disse sager går tingene godt, fordi praksis er, som den er. Men der er tilfælde, hvor det ikke går godt, og hvor det ikke går, som vi kunne tænke os at det skulle gøre. Derfor ville det være rart, at man fik lovfæstet tingene. Jeg kan ikke se, at der er noget til hinder for det. Det har vi gjort så mange gange før.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Til hr. Glønborg skal jeg sige, at jeg beklager, hvis jeg ikke har udtrykt mig klart. Jeg vil ikke benægte, at der kan være et lille problem.

Det, jeg siger, er, at jeg er sikker på, at problemet kan løses på anden måde end ved at lovgive om det. Jeg stiller mig tilfreds med, at Civilretsdirektoratet kan udstede retningslinjer for de fremtidige procedurer.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg ved da godt, at det altid hjælper noget, når et direktorat begynder at løfte blikket og sige: Her er vist noget, vi skal se på.

Men når det er så nemt at få skrevet det rigtige, nemlig at der skal være en pligt til, at man i det mindste hvert halve år skal se efter, om de pågældende løser deres opgave, nemlig den opgave at prøve at finde en varig løsning for dette barn, for det må vel være det, et barn har krav på, nemlig at have nogle, der også har forældreansvaret – ja undskyld, at jeg oversætter forældremyndighed til forældreansvar, for det er ofte det, der mangler, og det er det, et barn har krav på – hvorfor skulle vi så ikke hjælpe barnet til at få det, når det i praksis har vist sig, at myndigheder plus nogle smarte advokater plus nogle smarte plejeførelde har fundet ud af at optræde sådan, at barnet ikke har fået det bedste.

Hvad er vores opgave herinde? Det er at sikre, at barnet får det bedste.

[Glønborg]

Så det er muligt, at hr. John Vinther siger, at han ikke har udtrykt sig klart nok. Jeg synes netop, hr. John Vinther desværre udtrykte sig meget klart ved at sige, at det er et problem, der er ikkeeksisterende. Det eksisterer.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil gerne spørge hr. Glønborg, om hr. Glønborg ikke er enig i, at det, der må være det vigtigste, er at få placeret forældremyndigheden mere varigt for de børn, som der her er tale om. Hvor der ingen egnede personer er omkring barnet til at overtage forældremyndigheden, må det sikres, at barnet får en mere varig placering af forældremyndigheden, at der er familier, som vil være rede til det. Dét er det rent faktiske problem – sådan forstår jeg justitsministeren og også det, der er kommet fra Graversenudvalget – at der i dag ingen sammenhæng er mellem at være familieplejer og at sikre sig, at man også får plejetillægget. Det går jeg også ud fra at Kristeligt Folkeparti har interesse i at sikre.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Til hr. Glønborg. Det ligger jo i det svar, justitsministeren gav fru Inger Stilling Pedersen, at kommunerne og statsamterne skulle finde frem til flere egnede personer. Jeg er sikker på, at det kan afhjælpe de problemer, der er, uden at vi behøver lovfæste det.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Nu synes jeg ikke, jeg behøver at træde i det mere og fortsat hænge hr. John Vinther op på den udtalelse, han kom med, og som klart kan læses i referatet.

Jeg opponerede ikke, da justitsministeren udtalte sig, for justitsministeren havde trods alt tilkendegivet et ønske om at handle i denne sag og havde også handlet. Jeg mener bare ikke, det er tilstrækkeligt, og jeg synes, vi skal gøre det bedre endnu.

Men når den konservative ordfører så siger, at det er et ikkeeksisterende problem, har man jo dermed sagt, at det er noget, man ikke behøver at gøre noget ved. Det var det, jeg opponerede imod, før det skulle blive almindelig skik

at gøre det hele her til ikkeeksisterende problemer, som vi søgte at få løst ved et lovforslag, som var enten ubrugeligt eller unødvendigt. Vi anser det for at være nødvendigt. Det er derfor, vi har fremsat det.

Til hr. Frank Jensen vil jeg gerne sige, at det lige netop er det problem, vi løser ved at gennemføre det lovforslag, vi her fremsætter, nemlig at man ikke kan gøre det til en samlebåndssag. Man gør det ikke muligt at have det som en samlebåndssag, når vi siger højst tre, i stedet for at det hidtil har kunnet være praksis at have op til 12, selv om det kun er få tilfælde. Det, vi siger at statsamtet skal, er, at det hvert halve år skal vurdere, om det er rigtigt, at den pågældende stadig væk har den midlertidige forældremyndighed. Gør den pågældende nok for at komme frem til en varig løsning, eller affinder den pågældende sig bare med, at det går jo nok alt sammen?

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.50

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Indledningsvis vil jeg gerne fremføre over for Kristeligt Folkeparti, at dette lovforslag har mange gode og fornuftige intentioner. Ingen tvivl om, at alt, hvad der kan forbedre familiens vilkår, går Venstre også ind for. Imidlertid dækkes nogle tanker bag forslaget af vor nuværende lovgivning på dette område.

Lovforslagets fire punkter vil jeg gerne kort kommentere.

Fællesmøder om et så følelsesladet spørgsmål som tildeling af forældremyndighed ser jeg ikke som et velegnet forum. Selvkært har statsamtet pligt til at forhøre sig om barnet hos og blandt de personer, der kender barnet. Jeg har tillid til, at statsamtet kan forvalte den opgave; vi må erindre os, at et statsamt forvaltes af mennesker af kød og blod, der også har børn og er forældre, hvorfor et så sensitivt emne vil kunne forvaltes både på baggrund af jura og medmenneskelige holdninger og normer.

[Inge Dahl-Sørensen]

Forslaget om, at forældre kan udpege indtil fire personer til varetagelse af barnets interesser, såfremt forældrene dør eller på anden måde er ude af stand til at varetage barnets tarv, finder jeg klogt og fornuftigt. Imidlertid behøver vi ikke en lovændring. Det står alle forældre frit for at nedskrive og meddele det til skole, kirke, forsikringsselskab, husadvokat, eller hvem man måtte ønske at informere om sine interesser. Statsamtet har herefter en lovgivningsmæssig pligt til at lade sig informere og rådgive om disse nære bekendtes holdninger og anbefalinger.

Med andre ord hører disse tanker mere hjemme under folkeoplysning og almindelig holdnings- og normdannelse i en familie end i en lovparagraf. Jeg er imidlertid enig i, at vi skal arbejde hen imod en sådan holdning til gavn for vore børn.

Naturligvis skal forældremyndighed ikke forvaltes af professionelle advokater eller andre uden kendskab til barnet. Når det har været sådan i enkelte tilfælde, skyldes det konflikt mellem økonomi og almen interesse for et barn. Socialministeren har bebudet en lovændring, der minimerer denne interessekonflikt, hvorfor jeg forventer, at problemet snarest vil blive løst.

Selvfølgelig bør et barn have mulighed for at opretholde kontakten til sin biologiske familie og andre nære personer i familiens omgangskreds og miljø. Spørgsmålet har været behandlet og vurderet i Børnekommissionen og andre arbejdsgrupper. Konklusionen på dette arbejde har ministeren været inde på, men jeg vil ikke afvise, at dette spørgsmål endnu en gang bør vurderes. Tiderne ændrer sig og dermed holdningen til det problem, Kristeligt Folkeparti rejser. Betænkningen er 10 år gammel og derfor måske ikke længere udtryk for befolkningens holdninger.

Lovforslagets § 2 finder jeg unødvendig. Det fremgår allerede af, hvad jeg har sagt, at myndighederne i dag har en forpligtelse til at være så grundige som muligt for at kunne varetage barnets tarv.

Under udvalgsarbejdet vil jeg gerne konstruktivt drøfte nogle af de tanker, der ligger bag det fremsatte lovforslag, men lovforslaget i sin helhed kan Venstre ikke gå ind for, bl.a. fordi socialministeren allerede har bebudet et lovforslag, ligesom en mindre ændring af bi-

standsloven vil kunne regulere et af lovforslagets rejste problemer.

Ebba Strange (SF):

Jeg tror, at hr. Glønborg eller andre i Kristeligt Folkepartis gruppe ligesom jeg har fået henvendelser fra ikke mindst bedsteforældre, der synes, at de har mistet noget, hvis de gerne har villet have forældremyndigheden over deres børnebørn, efter at deres barn var omkommet, eller bedsteforældre, som er kede af, at de har mistet kontakten med et eller flere børnebørn i forbindelse med en skilsmisse og dermed en afgørelse af forældremyndighedssagen til fordel for den af forældrene, som ikke er deres barn.

Jeg kan godt forstå dem – som bedstemor kan jeg godt forstå dem; det må være frygtelig bittert at komme i den situation. Men det er jo sager, som vi i forvejen kender rimelig godt til, når vi får alle de mange, mange henvendelser fra forældre, der ikke har forældremyndigheden over deres børn, og som klager over, at den person, der har forældremyndigheden, forhindrer dem i at få et fornuftigt samvær med deres barn. De er alle sammen udtryk for tragiske brud, de er udtryk for, at folk, der engang har elsket hinanden, er kommet til at hade hinanden i stedet for. Det er fortvivlende sager, og det er altid børnene, der kommer til at betale for dem i sidste ende. Og det er vigtigt, at vi er opmærksom på det.

Når det så er sagt, så kan heller ikke SF støtte Kristeligt Folkepartis forslag, for jeg tror ikke på, at vi løser de dybt menneskelige, dybt tragiske og dybt følelsesladede problemer ved at ændre på loven. Loven er for så vidt rimelig fornuftig, sådan som den er skrevet, og der er altså nogle ting, som ikke kan klares ved lovparagraffer, fordi det drejer sig om menneskelige følelser. De skal klares andre steder, dels mellem de implicerede parter, dels selvfølgelig også ved, at administrationen, uanset om den sidder i en kommune eller i en amtskommune, hele tiden skal være opmærksom på at forbedre sin egen tilgang til at tale med de mennesker. Det gælder f.eks. administrationens egen tilgang til at forstå, hvad der er bedst for et barn – apropos den lille ordveksling, vi havde før frokost. Men som sagt tror jeg ikke så meget på lovparagrafferne, og derfor har jeg ikke nogen intention om at støtte Kristeligt Folkepartis lovforslag.

[Ebba Strange]

Jeg vil godt sige til de enkelte punkter, og det skal jeg gøre kort, fordi jeg nu har brugt min tid til noget andet, at dette med at indkalde alle dem, der måtte være interesseret i at overtage forældremyndigheden, til et fælles møde – jeg ved ikke, om man må sige sådan noget fra Folketingets talerstol, men jeg kan i hvert fald referere mig selv og læse det, jeg skrev jeg ude i marginen: gedemarked. Jeg tror ikke på det. Jeg tror, der vil være så meget uforståelse mellem de forskellige personer. Tænk bare på, hvis det f.eks. er to bedsteforældre, der sidder dér og begge to gerne vil have de børnebørn. Det tror jeg ikke på går godt. Så det synes jeg ikke er godt. Jeg synes, det er godt, man hører alle kontakter til personerne, og sådan skal det være.

Så er der hele spørgsmålet om den midlertidige forældremyndighed. Dér vil jeg helst ikke lægge mig fast på noget i dag. Det var nyt for mig, det, justitsministeren sagde, og jeg vil ligesom hr. Frank Jensen bede om, at vi får oversendt den undersøgelse, som Familieretsdirektoratet har lavet, til Retsudvalget, så vi derigennem kan prøve at se, hvor stort det problem egentlig er.

Det var også nyt for mig, at socialministeren forberedte et lovforslag, så de ting vil jeg i hvert fald gerne kigge på, inden vi går videre med det i udvalget.

Så skal jeg sige til nr. 4, at det går vi ikke ind for. Vi synes, det er svært nok at få gennemført den lovbestemte ret, som forældre har til samvær med deres børn, når de ikke har forældremyndigheden. Hvis det skal udvides til også at omfatte bedsteforældre og tanter og onkler, så tror jeg, vi får endnu flere problemer ud af det. Vi må appellere til alle om at tage sådan et barns tilknytningsforhold højtideligt, også til den af forældrene, der måske kan synes, det kan være lidt besværligt at skulle blive ved med at have kontakt til sin tidligere ægtefælles forældre, men for barnets skyld synes jeg, det er vigtigt, at de gør det. Men jeg synes ikke, vi skal lovfæste det, for så kan vi igen få nogle mennesker, der slår hinanden oven i hovedet med lovparagraffer, uden at vi er sikre på, at det i sidste ende er til gavn for barnet.

Jeg er helt enig med justitsministeren. De mest ulykkelige sager, vi har, er dem, hvor kongens foged skal hjælpe til med at få et barn til at opholde sig hos den ene af forældrene.

Det er en fortvivlende situation, og jeg tror ikke rigtig på, at det er loven, der trænger til at ændres, men holdninger, attituder og praksis i den hverdag, vi lever i.

Tom Behnke (FP):

Det er min opfattelse, at dette lovforslag er et udmærket forslag, og jeg mener, det er et skridt i den rigtige retning. Vi mangler stadig en hel del, og der er mange andre punkter, der skal tages fat på, men jeg synes, det er et godt skridt, og det er et godt initiativ, der er taget fra Kristeligt Folkeparti. Jeg kan godt fornemme på de forskellige ordførere, at forslaget ikke kommer til at gå igennem, men så har det i hvert fald været givtigt og positivt, at vi har haft denne debat her i dag.

Jeg synes, de forrige ordførere har kritiseret lovforslaget uden egentlig konkret at sætte ord på, hvad det er, der er utilfredshed med i forslaget, uden konkret at anvise, hvordan vi så i øvrigt skal forbedre situationen, som den er i dag. Men jeg er glad for, at specielt fru Ebba Strange satte nogle klare, kontante ord på, hvorfor SF ikke kan støtte lovforslaget, og jeg synes, det var nogle gode argumenter, der kom frem.

Jeg har dog i modsætning til SF vedrørende nr. 4 den overbevisning, at specielt dette punkt er et godt punkt i lovforslaget, altså dette at man skal sørge for, at der bliver bevaret en kontakt til den øvrige familie og i øvrigt til de personer, som har en tilknytning til barnet. Jeg går jo ud fra, at når vi behandler et sådant forslag, så ser vi meget på, hvad der er til barnets bedste, og ser hele tiden sagen med barnets øjne, og jeg er overbevist om, at det også er det, Kristeligt Folkeparti har gjort, da de lavede deres lovforslag.

Som sagt kan vi umiddelbart godkende stort set alt, hvad der ligger i Kristeligt Folkepartis lovforslag. Vi er meget positive over for forslaget, og jeg håber, vi får en fyldestgørende debat om det. Selv om så mange ordførere har meldt negativt ud fra starten, synes jeg trods alt, at vi skal have en seriøs debat om det, og at vi skal prøve i hvert fald at finde frem til nogle kompromiser. Det kunne være, vi i enighed kunne finde nogle bedre løsninger end dem, der er skitseret her; det vil vi kun være tilfredse med.

[Tom Behnke]

En enkelt ting, som jeg kunne tænke mig vi også skulle diskutere under udvalgsarbejdet, er formuleringen »uforholdsmæssig forsinkelse af sagen«. Det er en meget, meget bred definition. Hvad vil man lægge i de ord? Kan vi eventuelt finde nogle andre formuleringer, som er bedre?

Men jeg håber, at det her i hvert fald har givet startskuddet til en debat om børns tarv.

Sonja Albrink (CD):

Lovforslaget fra Kristeligt Folkeparti har mange gode argumenter. Som tidligere ordfører allerede har sagt, er det efter gældende regler i dag sådan, at statsamtets opgave er at finde den person, der er bedst egnet til at påtage sig forældremyndigheden, når et barn, såfremt det står alene i forbindelse med et dødsfald, eller som, når der sker en anden tilsvarende ting, kan træffe de rigtige bestemmelser.

Jeg skal ikke komme ind på de enkelte punkter, da de allerede er blevet fint defineret, men jeg vil sige, at vi i CD har stor sympati for Kristeligt Folkepartis lovforslag. Vi er også glade for, at vi i dag har fået at vide, at regeringen vil fremkomme med et lovforslag inden årets udgang, og jeg tror også, at vi alle sammen er glade for og vil være med til at skabe de rigtige rammer for barnet, og derfor håber jeg også, at vi får en god udvalgsbehandling af lovforslaget.

Men jeg vil slutte med at sige, at CD ikke kan støtte lovforslaget.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg er ikke det mindste i tvivl om, at Kristeligt Folkeparti med dette lovforslag har ment at kunne gøre noget godt i nogle meget vanskelige sager. Men det er mit partis opfattelse, det er min opfattelse, at de midler, man her anviser, ikke er egnede til at løse de problemer, man har sat sig for at løse. De obligatoriske samråd mellem en kreds af personer, som foreslås, kan i en række tilfælde, tror jeg, give helt stik modsatte resultater af, hvad man tilsigter: være møder med unødigt stærk konfrontation, absolut ikke til gavn for en velovervejede beslutning. Og jeg tror ikke, man med den slags lidt mekaniske, bureaukratiske forholdsregler kan løse det, som er grundproblemet her. Tværtimod risikerer man at gøre det værre.

Jeg synes i det hele, at man er nødt til at lægge til grund, at den nuværende retstilstand – og det synes jeg ministeren udmærket understregede – jo er, at statsamtet har en forpligtelse i henhold til lovgivningen til at se på barnets tarv og alene på barnets tarv.

De andre forslag kan jeg heller ikke give min tilslutning.

Jeg er derimod meget tilfreds med, at regeringen bebuder initiativ for de tilfælde, hvor en plejefamilie i dag kan have vanskeligt ved at melde sig som indehaver af forældremyndigheden af økonomiske grunde, hvor en plejefamilie går glip af en indtægt ved at gøre det. Der kan være tilfælde, hvor man kan gøre barnet en tjeneste ved at ændre det nuværende regelsæt, og vi vil med meget stor interesse og forventning se frem til et forslag fra regeringens side på det punkt.

Glønborg (KRF):

Jeg vil indledningsvis gerne takke for de mange meget kønne ord, der er sagt om Kristeligt Folkepartis smukke hensigter med dette lovforslag, og dertil sige, at naturligvis har vi haft den bedste hensigt med det. Men dermed hørte tilslutningen fra de fleste ordføreres side jo så også op.

Jeg vil også gerne her med det samme sige tak til Fremskridtspartiet, som simpelt hen har forstået, hvad det her drejer sig om, og derfor naturligt har givet sin tilslutning. Jeg var lige ved at tro, at jeg også skulle sige pænt tak til CD for tilslutningen, fordi jeg fik at vide, at der var gode argumenter, og at man havde stor sympati for forslaget. Derfor blev jeg selvfølgelig meget overrasket over konklusionen: Man kunne alligevel ikke støtte det. Jeg må jo så spørge: Hvorfor ikke, når man har sympati for det og der er gode argumenter? Men det får vi måske at vide i udvalget.

Nu har vi haft en lille smule af debatten allerede i formiddags, men jeg vil da gerne lige have lov at gøre opmærksom på, at det har glædet mig meget, at jeg ikke denne gang har fået at vide ret mange gange, at nu ventede vi på, hvad der kom ud af Graversenudvalgets arbejde, for det har vi ellers meget ofte fået at vide, når vi har rejst problemer på børneområdet. Graversenudvalget arbejder med de problemer, som ligger i bistandsloven. Det her er et forslag til ændring af myndighedsloven, og

[Glønborg]

så er der en lille nødvendig konsekvensændringovre i bistandsloven.

Det er grunden til, at vi fra Kristeligt Folkepartis side mener, at det er rimeligt at tage denne afdeling af problemkomplekset op til behandling allerede nu. Det hindrer os ikke i at få lavet det større arbejde, der skal til med bistandsloven, når vi får regeringens udspil som resultat af det, Graversenudvalget har lavet. I forbindelse med det bliver der måske også et par små konsekvensændringer til myndighedsloven, men det er jo stort set bistandsloven, det andet drejer sig om.

Først til justitsministeren, der sammen med en række ordførere har sagt noget meget negativt om det første af vores forslag, nemlig at statsamtet i den situation, hvor forældrene er væk og der derfor skal findes nye forældre, skal indkalde til et fælles møde. Det har de fleste ordførere opfattet meget negativt. Man siger, det kan være betænkeligt, det er uegnet til sådan noget. Hr. Frank Jensen taler om, at det nok ikke er det bedste middel, og andre har ligefrem brugt negative udtryk som »strid« og »gedemarked« eller lignende.

Jeg må nok sige, at mest undrer det mig, at fru Inge Dahl-Sørensen fra Venstre vender sig imod det. Udgangspunktet for sådan et møde, skal vi ikke lige prøve at tænke igennem, hvad det er? Det er, at der er nogle mennesker, som ved, at her er et barn, som mangler forældre. Hvem kan det være, der melder sig og ønsker forældremyndighed over dette barn? Det må vel være mennesker, hvis udgangspunkt er, at de kender barnet, og at de har kærlighed til barnet; det er udgangspunktet.

Jeg tror desværre, at en del ordførere har forvekslet denne situation med den diskussion om forældremyndighed, der er i forbindelse med skilsmisser, hvor der kan være en voldsom strid, og hvor vi kan opleve nogle meget ubehagelige ting. Men hvorfor i alverden skulle det være udgangspunktet, når der sidder flere mennesker, som siger: Her er en opgave, vi måske godt ville løse?

I stedet for er der nogle af ordførerne, der har været optaget af at løse det problem, at der er nogle professionelle plejeforældre, der har taget sig af et barn et stykke tid og har fået penge for det, og som afstår fra at ville tage forældremyndigheden, fordi det kommer til at koste dem penge. Det problem har man fra

nogle sider være optaget af skulle løses. Det var hr. Niels Helveg Petersen meget optaget af: Det var da glædeligt, at regeringen nu kom med et forslag til at løse dette økonomiske problem. Men samtidig tror man pr. definition, at fordi der er flere mennesker, der melder sig til at ville påtage sig en opgave, fordi de har kærlighed til et barn, så kommer de op at skændes med hinanden, så man slet ikke kan holde ud at have dem i stue med hinanden.

Fru Inge Dahl-Sørensen spørger, om vi ikke har tillid til statsamtet. Jamen det sagde fru Inge Dahl-Sørensen faktisk; tonen var nok en anden, men fru Inge Dahl-Sørensen spurgte faktisk helt kontant, om vi ikke havde tillid til statsamtet, til, at det kunne løse sådan en opgave. Jeg vil gerne spørge fru Inge Dahl-Sørensen og andre: Har man ikke tillid til de mennesker, som har kærlighed til det barn, som det drejer sig om? Jeg troede, at Venstre stod for noget med tillid til mennesker frem for systemet.

Jeg synes, det er udmærket, at vi giver statsamtet nogle regler for, hvordan man skal håndtere den slags sager, så jeg vil gerne sige, at jeg har tillid til, at statsamtterne vil bruge den udformning af paragraffen, som vi har givet, og som jeg dermed også må levere tilbage til justitsministeren, som også var meget skeptisk over for det her. Der står faktisk i lovforslaget: »... medmindre dette kan være til væsentlig skade for barnet eller medføre uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.« Jamen der er jo sat den ventil i, at såfremt statsamtet ved samtaler med dem, der melder sig, får en opfattelse af, at det her nok ikke vil blive et godt møde, for her er i det mindste nogle, som har en egoistisk interesse i at melde sig, så kan man afstå fra at holde det.

Men udgangspunktet vil normalt være positivt, og så vil det være godt, at de mennesker, som har én eneste interesse, nemlig at det pågældende barn skal have et par forældre, får lejlighed til også at hilse på dem, som også gerne vil være med til at løse opgaven. Det kunne hænde, at nogle af dem trak sig tilbage og sagde: Vi tror egentlig, at disse andre mennesker, som vi ikke har kendt så meget til før, men som vi ved dette møde har lært at kende, vil have bedre og nemmere ved at løse den opgave, end vi har, og derfor trækker vi os tilbage. Må jeg ikke godt bede om, at sådanne positive overvejelser kommer ind i billedet?

[Glønborg]

Så undrer det mig, at justitsministeren overhovedet ikke kommenterede nr. 2 i lovforslaget. Der mener jeg ellers, at justitsministeren sammen med sin kollega kirkeministeren har et problem, som jeg synes at det ville være rart at få løst. Kirkeministeren skal faktisk afskedige en præst, hvis en præst siger sandheden i forbindelse med en barnedåb. Præsten skal nemlig fortælle fadderne, at herefter har de påtaget sig et ansvar for, hvis dette barns forældre falder bort, inden det når til skelsår og alder, at sørge for, at barnet får en kristelig opdragelse. Han siger ikke sandheden til dem: Men hvis det skulle ske for alvor og I nogen sinde meldte jer hos statsamtet eller andre og sagde, at I gerne ville have indflydelse på, hvor man adopterede barnet hen, så får I at vide, at det har I ikke at blande jer ind i, så det har ikke nogen som helst praktisk betydning.

Jeg synes, at justitsministeren skulle spørge kirkeministeren om, hvad der ville ske, hvis en præst sagde denne sandhed. Eller også skulle justitsministeren medvirke til, at den sag blev bragt i orden, nemlig at man gav de myndigheder, der skal træffe bestemmelse i en sådan sag, pligt til at høre, hvad fadderne siger. Ellers er der noget, som er meningsløst i dette samfund, og det kan vel ikke være hensigten.

Jeg ville faktisk også meget gerne have hørt både justitsministerens og andre ordføreres tanker om den idé, som vi har lagt frem her om, at forældre kan sige: Hvis vi nu pludselig er væk, hvem skal så fortælle, hvad det er, vi ønsker for dette barn? Hvem skal fremføre vore synspunkter? Vi har en ordening om, at man kan skrive et børnetestamente om, hvem der skal have forældremyndigheden, men det behøver ikke at være det, der er tale om; det er bare at fremføre synspunkterne. Der synes vi det ville være rimeligt, at man havde mulighed for at udpege stedfortrædere, så det håber jeg at vi kan komme til at snakke om i udvalget, hvis ikke der er nogen af ordførerne, der vil gå op og sige deres mening om denne sag lige nu.

Jeg kan se, at min taletid er udløbet. Der kunne være mange interessante ting at replacere på, men vi mødes jo i udvalget om sagen.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Det, jeg sagde, var, at fællesmøder om så følelseladede spørgsmål som tildeling af forældremyndighed anså jeg ikke et sådant forum

for velegnet til, og med det mener jeg, at der jo kan være to hold bedsteforældre, og der kan også være flere andre pårørende, som måske er interesseret. Og dér mener jeg ikke, at det er i det rigtige forum, for hvor mange havde man tænkt sig skulle sidde i et sådant forum og bede om at få forældremyndigheden over dette barn?

Som det er i dag, spørger man, hvem der er interesseret, og taler enkeltvis med disse personer, og det mener jeg faktisk er en bedre måde at gøre det på.

Sonja Albrink (CD):

Det var ikke min mening at gøre hr. Glønborg ked af det eller få ham til at tro, at vi derefter vil stemme for lovforslaget. Det, jeg tilkendegav, var, at der var mange gode synspunkter i Kristeligt Folkepartis lovforslag, og at jeg var glad for, at vi fik en lille diskussion om det i dag, men jeg føler, at det er en lille brik i et stort puslespil, som vi skal have en nærmere diskussion om, som justitsministeren også sagde, når ministerens lovforslag kommer til efteråret.

Til det sidste, hr. Glønborg sagde, vil jeg sige, at man ofte også har en aftale med fadderne om, at hvis det skulle ske, at forældrene falder bort, så overtager de forældrenes rolle. I mit eget tilfælde kan jeg fortælle, at jeg har lavet et børnetestamente.

Justitsministeren (Engell):

Jeg skal ikke gøre så meget for at forlænge debatten, men kun knytte et par enkelte bemærkninger til nogle synspunkter, som hr. Glønborg var inde på.

Jeg vil gerne sige, at jeg ved i hvert fald fra de sidste to år i Justitsministeriet, at vi skal være utrolig varsomme med at lovgive og tro, at vi igennem love og bestemmelser kan regulere dér, hvor det drejer sig om menneskelige følelser, om indbyrdes forhold i familier og tilsvarende. Tværtimod kan vi nogle gange være med til at gøre ondt værre.

Jeg tror ikke, at vi f.eks. igennem fastsættelse af, at der skal holdes fællesmøder, kan tvinge mennesker til at finde en løsning, for uanset at de alle kan nære en kærlighed til det barn eller de børn, det drejer sig om, udelukker det jo ikke, at der også kan være nogle selvstændige følelser hos de pågældende. Dette være sagt

[Justitsministeren]

som en generel indfaldsvinkel til den problematik, hr. Glønborg var inde på.

Jeg vil understrege, at det jo rent faktisk er sådan i dag, at statsamtet inddrager de personer, som har en sådan kontakt til barnet, at de har et tæt kendskab til barnets opvækst, til barnets hidtidige vilkår og til den afdøde forældremyndighedsindehavers ønsker for barnets opvækst i fremtiden. Hvis indehaveren af forældremyndigheden på en eller anden måde har tilkendegivet ønske om, at nogle bestemte personer skal inddrages i forbindelse med vurderingen af, hvem der skal have forældremyndigheden, vil statsamtet som absolut hovedregel inddrage de pågældende, inden der træffes afgørelse om placering af forældremyndigheden. Sådan er det rent faktisk i dag.

Både hr. Frank Jensen og fru Ebba Strange, og jeg tror også andre, bad om, at det materiale, der er tilvejebragt i Civilretsdirektoratet, bliver oversendt til udvalget og kan indgå i de overvejelser, Folketingets Retsudvalg skal foretage i forbindelse med behandlingen af forslaget. Det vil jeg selvfølgelig gerne bidrage til.

Hr. Glønborg var også inde på det spørgsmål, jeg havde lejlighed til at besvare over for fru Inger Stilling Pedersen, og som jo var udgangspunktet for den undersøgelse, Civilretsdirektoratet har igangsat omkring advokaternes rolle i denne sammenhæng. Jeg vil da godt gentage det, jeg også sagde i mit indledende indlæg: at det kun i få tilfælde har vist sig nødvendigt at tillægge advokater forældremyndigheden over børn. Det betyder ikke – og sådan tolkede jeg heller ikke den konservative ordfører, hr. John Vinthers indlæg – at det så er et problem, vi slet ikke skal beskæftige os med, men det er for ligesom at få sat det ind i den rigtige ramme.

Hertil skal føjes, at advokaternes opgave som indehaver af forældremyndigheden jo er at arbejde for, at barnet bliver placeret i egen familie, plejefamilie eller andetsteds, og i øvrigt selvfølgelig at varetage barnets juridiske interesser.

Derimod indebærer den forældremyndighed, som tillægges, ikke, at advokaten har barnet eller børnene boende hos sig. Især når det gælder mindre børn vil advokaten ofte i samarbejde med kommunen og andre myndigheder arbejde hen imod en ordening, hvorefter forældremyndigheden ved aftale, som i øvrigt skal

godkendes, kan overføres til en person eller et ægtepar, hos hvem barnet kan opfores. Når Kristeligt Folkeparti derfor i bemærkningerne til lovforslaget nævner et eksempel på en advokat, der var tillagt forældremyndigheden over 12 børn, er der altså ikke tale om, at de 12 børn boede hos advokaten.

Hele dette problemområde vil jo, som jeg også var inde på i mit første indlæg, være genstand for yderligere forhandlinger med kommunerne. Jeg finder det naturligt, at en række af de problemer, der kan være også i tilknytning til Kristeligt Folkepartis forslag, drøftes, men også ses i lyset af det lovforslag, som jeg tidligere har bebudet at regeringen og socialministeren vil fremsætte i slutningen af dette år eller i begyndelsen af det kommende år, som jeg har forstået at der kan blive tale om.

Glønborg (KRF):

For at gå løs på det sidste allerførst: Nej, havde den pågældende advokat endda bare haft børnene boende, så skulle han nok sørge for at få gjort noget ved sagen.

Det, det drejer sig om, er jo netop, at det er en advokat eller en anden, der sidder med et ansvar for at finde en varig løsning på forældrespørgsmålet for et barns vedkommende. Advokaten har det sikkert meget godt – jeg ved ikke, hvad han får i honorar for at være midlertidig forældremyndighedsindehaver – og der er nogle professionelle plejeforældre, som får deres vederlag for at passe barnet osv., så de voksnes tarv er nok rimeligt varetaget med den ordening, som kan fungere sådan i årevis.

Det, vi har ønsket med vort forslag, er at forbedre barnets muligheder for at nå frem til en varig løsning forældremæssigt. Når et barn har mistet sine egne forældre, må det være en simpel barneret at få et par andre forældre, og derfor synes vi, at der skal arbejdes med sagen. Det ville i det mindste blive mere tydeligt, hvis man ville gennemføre det forslag, vi har fremsat. Jeg forstår godt, at man siger, at alt er såre vel. Det er også det nemmeste at sige, at det er, som det skal være, og at vi har de love, vi skal have.

Jeg må vende mig imod justitsministerens udlægning af den målsætning, Kristeligt Folkeparti har med forslaget. Vi har ikke tilkendegivet, og jeg synes absolut heller ikke, det fremgår af bemærkningerne eller af forslagets

[Glønborg]

indhold, at det skulle foregive at kunne løse problemerne, hvor der er strid imellem mennesker, og at vi foregøgler, at man kunne kommandere mennesker til at være gode ved hinanden og holde fred med hinanden. Nej, så naive er vi ikke.

Forslaget er jo ikke en pisk over nakken på de direkte implicerede mennesker, men det er nogle krav til myndighederne om at gøre deres arbejde bedre. Jeg har sagt det før i debatter om dette emne, at i mange, mange tilfælde gør myndighederne og de implicerede mennesker heldigvis det rigtige og udfører deres arbejde ud fra ønsket om at gøre det bedst mulige for et barn, og derfor får vi så mange gode løsninger på disse problemer, som vi har.

Jeg er glad for, at vi ikke her er kommet ind på en stribe afsløringer af eksempler. Jeg ved også udmærket godt, at de fremstillinger, som vi ser i medierne, oftest kommer frem ved, at den ene part i en sag melder sig, og så får vi naturligvis en ensidig fremstilling af et problemkompleks. Man skal jo også altid høre den anden side. Men jeg ved fra samtaler med en lang række mennesker og fra indsigt i en lang række sager, hvor jeg har set alle på bordet liggende papirer, at alt ikke er så godt. Der er desværre for mange eksempler på, at systemet svigter et barn. Jeg synes, vi skulle prøve at få taget fat på det.

Dette er ikke en totalløsning på børnenes problemer, men det er et veldefineret område, som vi har taget frem. Vi synes, det var rimeligt at lave den pakke, men er naturligvis tilfreds med ethvert af elementerne i dette forslag, som vil kunne samle flertal. Kan vi ikke få taget hele springet, så lad os da i det mindste prøve at se, om ikke vi i udvalget kunne snakke os frem til at få taget et par skridt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af navneforbud i straffesager mod finansielle virksomheder.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 22/10 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Justitsministeren (Engell):**

Fremskridtspartiets beslutningsforslag går ud på, at regeringen skal fremsætte lovforslag om, at der normalt ikke kan træffes beslutning om dørlukning eller navneforbud i straffesager mod finansielle institutioner eller medlemmer af disses bestyrelse eller direktion.

Reglerne om dørlukning og navneforbud findes jo som bekendt i retsplejelovens §§ 29-31, og reglerne går, hvis man ser på relevansen i denne sammenhæng, i korthed ud på, at retten i straffesager undtagelsesvis kan beslutte dørlukning, når særegne omstændigheder giver grund til at antage, at offentlig forhandling vil tilføje nogen en ufornudden krænkelse. Navneforbud kan nedlægges af retten, såfremt der fremsættes begæring om det og ingen offentlig interesse findes at tale herimod.

Som det fremgår, er det altså retterne, der skal træffe afgørelse om dørlukning og navneforbud, når retsplejelovens betingelser i øvrigt er opfyldt. I øvrigt afsiges domme jo altid i et offentligt retsmøde.

Efter min opfattelse vil det være stødende for retsbevidstheden og sagligt set helt ubegrundet, hvis der gennemføres en sådan retstilstand, som Fremskridtspartiet foreslår det. Det ville jo nemlig betyde, at de finansielle institutioner og deres ledelse – og dem alene – pludselig ikke ville nyde den samme retsbeskyttelse, som gælder for alle andre tiltalte i det danske samfund.

Det er jo også en kendt sag, at selve det forhold, at der i fuld offentlighed indledes straffesag imod en tiltalt, i visse tilfælde kan medføre ubodelig skade, også selv om der senere sker en frifindelse, og det er jo den overvejelse, som nu engang naturligt må være rettens. Derfor må der også for de finansielle institutioner og